Gemeente Kerkrade

Nota van toelichting

Nummer.: 25Tl031	**Kerkrade, 14 april 2025**

Behorend bij ontwerpbesluit nummer: 25Rb034

Onderwerp
Zienswijze op de begroting 2026 **(**conform de meerjarenbegroting 2026-2029) van de Gemeenschappelijke Regeling Zorg en Veiligheidshuis Parkstad.

Beslispunten
De Raad wordt voorgesteld om:

1. Een positieve zienswijze af te geven op de begroting 2026 (conform de meerjarenbegroting 2026-2029)
2. Kennis te nemen van de begrotingswijziging 2025
3. Kennis te nemen van het (financiële) jaarverslag 2024
4. Kennis te nemen van de kadernota 2026-2029
5. Kennis te nemen van de brief van het Dagelijks Bestuur van het ZVHP (27.02.2025) als reactie op het schriftelijk verzoek van het college inzake de bezuinigingsopgave (24u0006929)
6. Kennis te nemen van het dashboard begroting 2026

Inleiding
In deze nota van toelichting ligt de begroting 2026 van de Gemeenschappelijke Regeling Zorg en Veiligheidshuis Parkstad (GR ZVHP) voor. Ten eerste zullen de strategische ontwikkelingen geschetst worden, die volgens de gemeenschappelijke regeling van invloed zijn op de uitvoering van de kerntaken.
Verder zijn voor de beoordeling door uw raad van belang de beleidsaanpassingen en nieuwe ontwikkelingen die een financiële impact hebben op de totale begroting. Tevens betreft dit de financiële gevolgen van CAO-wijzigingen, indexeringen en beleidswijzigingen waarover reeds besluitvorming heeft plaatsgevonden. Tot slot is van belang het totaalbedrag jaarschijf 2026 van de begroting GR ZVHP en de impact hiervan op onze gemeente. Onderstaand wordt dit nader toegelicht.

Elk jaar stuurt de gemeenschappelijke regeling Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad (GR ZVHP) haar begroting voor het komende jaar, conform de meerjarenbegroting naar de gemeente. Op grond van de gemeenschappelijke regeling dient de gemeenteraad in de gelegenheid gesteld te worden hierover haar zienswijze kenbaar te maken alvorens het Algemeen Bestuur van de GR ZVHP haar begrotingswijzigingen definitief kan vaststellen. De raad ontvangt een overzichtelijke weergave van de belangrijkste strategische, beleids- en financiële wijzigingen in een overzichtelijk dashboard GR ZVHP over de begroting 2026. De gemeente wordt door de GR ZVHP verzocht tijdig haar zienswijze kenbaar te maken.

Doelstelling
De raad de gelegenheid geven haar zienswijze te geven op de begroting 2026 conform de meerjarenbegroting 2026-2029 van de GR ZVHP zodat deze betrokken kan worden bij de definitieve besluitvorming door het Algemeen Bestuur van de GR Zorg en Veiligheidshuis Parkstad op 2 juli 2025.

Argumenten

Kaders

De beleidsmatige kaders van de GR ZVHP worden gevormd door een viertal hoofdtaken:
1.Bevorderen van de samenwerking tussen gemeenten en partners in het justitiële, bestuurlijke en zorgdomein om te komen tot een integrale aanpak van (potentieel) criminele of ernstige overlast veroorzakende personen of systemen, mits daarbij sprake is van complexe casuïstiek. De aanpak staat in functie van het streven de sociale veiligheid te vergroten en daarmee de leefbaarheid binnen de samenleving te verbeteren.
2.Bijdragen aan de veiligheid((s)beleving) als onderdeel van het integrale veiligheidsbeleid. Hierbij gaat het om het voorkomen en verminderen van recidive, (ernstige) overlast, criminaliteit en maatschappelijke uitval bij complexe problemen, door een combinatie van repressie , bestuurlijke interventie en zorg.
3.Het vervullen van (specialistische) uitvoerings- en ondersteuningstaken die verband houden met de taken genoemd onder 1 en 2.
4.Het inbrengen en delen van de kennis en expertise bij de beleidsvoorbereiding en uitvoering ten aanzien van de taken of afgeleiden daarvan genoemd onder 1 en 2.

Het landelijk kader Zorg- en Veiligheidshuizen geeft daarnaast een opsomming van de functies van het samenwerkingsverband Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad:
1. Procesregie bij complexe casuïstiek
2. Kennisknooppunt en vraagbaak voor domein overstijgende zorg- en veiligheidsproblematiek
3. Radar voor trends en ontwikkelingen op domein overstijgende zorg- en veiligheidsproblematiek
4. Netwerkregie op de samenwerking
Beiden vormen de onderleggers voor de beleidsmatige kaders van de GR Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad.

Strategische ontwikkelingen

Met de GR ZVHP zijn de zorg- en veiligheidsdomeinen beter en duurzamer met elkaar verbonden. Voordelen bij de ontwikkeling van de GR ZVHP zijn:
-alle Parkstadgemeenten kunnen directe invloed uitoefenen op de bedrijfsvoering en uitvoeringskracht;
- een zelfstandige Parkstad-organisatie die positie kan kiezen en die opereert voor en verantwoording aflegt aan alle Parkstadgemeenten en bestuurders;
- uitgroeien tot één plek waar alle ketenpartners en professionals terecht kunnen met vragen en aanvullende expertise;
- meer intensieve samenwerking die een impuls geeft aan een kwalitatieve en effectieve aanpak bij complexe casuïstiek.
-door samenwerking op Zuid-Limburgse schaal ontstaat er synergie

Specifieke ontwikkelingen

De belangrijkste beleidsmatige wijzigingen in 2026 -die van financiële invloed zijn-, betreffen de incidentele baten Parkstad en de inzet van Re-integratie Officieren (RIO). Met de inzet van de RIO wordt in 2026 in navolging van 2025 gericht ingezet op het voorkomen van terugval in de criminaliteit van jonge (ex)gedetineerden die veroordeeld zijn voor een HIC-delict (High Impact Crime). Het ZVHP heeft op verzoek van de gemeente Heerlen een financiële bijdrage gevraagd voor de inzet van RIO. Deze aanpak loopt eind 2026 ten einde en is daarom in de opvolgende jaren niet meer opgenomen in de begroting.
Door de samenwerking met de 3 Zuid-Limburgse Zorg en Veiligheidshuizen komen er projectgelden vrij die worden ingezet op gemeenschappelijke thema's, zoals bijvoorbeeld het Verbindingspunt Informatie en Advies (VIA). De gelden zijn bedoeld voor personele inzet en daarom geïndexeerd in de meerjarenbegroting. Deze gelden worden door Heerlen betaald tot het moment dat er sprake is van doordecentralisatie van de middelen voor Beschermd Wonen. Als deze doordecentralisatie een feit is en elke Parkstadgemeente middelen ontvangt, betaalt elke Parkstadgemeente naar rato inwoneraantal.

Financiën

Jaarrekening 2024

Het resultaat van de op 26 maart 2025 door de accountant goedgekeurde jaarrekening 2024 laat een batig saldo zien van € 336.408,- zien. Dit resultaat is voor het grootste deel ontstaan door vacatureruimte die niet is ingevuld. Ondanks de personele uitdagingen is de continuïteit gewaarborgd en is de inwonerbijdrage stabiel gebleven. Door de complexiteit van de opbouwfase en wettelijke vereisten zijn er echter achterstanden in de bedrijfsvoering ontstaan. Formatie en bezetting zijn daarbij cruciale aandachtspunten en essentieel voor een accurate kosten doorberekening. In 2024 was dit gelet op de transitiefase naar een gemeenschappelijke regeling ZVHP nog niet op orde. De focus in 2025 ligt dan ook op het versterken van de bedrijfsvoering ten behoeve van de continuïteit en stabiliteit van het ZVHP. Omdat de GR ZVHP zich nog in de opstartfase bevindt kunnen vroege bezuinigingen op lange termijn leiden tot hogere kosten, bijvoorbeeld kwaliteitsverlies en inefficiënte processen.
Het Dagelijks Bestuur heeft dan ook aan het Algemeen Bestuur van de GR ZVHP voorgesteld om het begrotingsoverschot uit 2024 over te dragen naar 2025.
Dit is noodzakelijk om de continuïteit en stabiliteit van de organisatie te waarborgen en om zowel voorziene als onvoorziene kosten te kunnen dekken. De middelen worden ingezet voor strategische ontwikkeling, personeelsmanagement, bedrijfsvoering, archiefbeheer, digitale transformatie en naleving van wettelijke verplichtingen. Dit draagt bij aan een efficiënte en verantwoorde besteding van de middelen en voorkomt financiële knelpunten in 2025.

Begrotingswijziging 2025 (1e wijziging)

In 2024 heeft de raad een neutrale zienswijze afgegeven op de begroting 2025 van de GR ZVHP.

De eerste begrotingswijziging 2025 is gebaseerd op de feitelijke situatie na het eerste jaar van de gemeenschappelijke regeling ZVHP en vormt de basis voor de meerjarenbegroting. De wijzigingen in de begroting van 2025 zijn deels het gevolg van eerdere begrotingswijzigingen in 2024 en nieuwe inzichten op basis van de jaarrekening 2024. De voorgestelde aanpassingen zijn noodzakelijk om de financiële en organisatorische koers van het ZVHP te optimaliseren en flexibel te kunnen inspelen op actuele ontwikkelingen (bijv. wijzigingen in wet- en regelgeving). De geschetste (financiële) ontwikkelingen komen overeen met de eerder geformuleerde verwachtingen en risico's, zoals opgenomen in de Kadernota 2025-2029.

Daarnaast is er sprake van een opdrachtverhoging vanuit de gemeente Heerlen voor het programma Preventie met Gezag en de aanvullende bijdrage die is aangevraagd voor de inzet van een re-integratie officier (RIO). Dit betekent voor de begrotingswijziging dat er meer incidentele baten zijn dan voorheen begroot. Gelijktijdig betekent dit een toename in de personeelslasten van incidenteel personeel. De extra baten en extra lasten hebben geen gevolgen voor de inwonersbijdragen gezien deze gelijk trap op- trap af gaan. Naast deze uitbreidingen is er tevens rekening gehouden met een afname in de baten, zoals opgenomen in de 1e begrotingswijziging 2024.

De inwonerbijdrage stijgt vooralsnog niet. Dit betekent dat de noodzakelijke aanpassingen nu nog binnen de bestaande financiële kaders worden gerealiseerd, zonder een extra bijdrage van de gemeente Kerkrade.
(bron: 1e begrotingswijziging 2025 GR ZVHP, versie 5.0). Volgend uit de GR begroting blijft de (inwoners)bijdrage van Kerkrade dan ook gelijk met ad. € 293.420.
Gelet op de begroting van Kerkrade t.b.v. de GR ZVHP over jaarschijf 2025 ad.€ 305.700,= is er sprake van een positief effect van plus ad. € 12.280,=.

Algemeen financiële kaders 2026-2029

De deelnemers (deelnemende gemeenten GR ZVHP) nemen het volledige pakket aan taken -zoals genoemd in de Gemeenschappelijke Regeling ZVHP- af. De bijdrage wordt berekend op basis van dit gezamenlijke afnamepakket. In de begroting worden de werkzaamheden benoemd die behoren tot het gezamenlijke

afnamepakket.

De begroting van het Zorg en Veiligheidshuis Parkstad wordt gevoed uit:

394. de bijdragen van de gemeente, tot het bedrag dat jaarlijks bij de vaststelling van de begroting wordt aangegeven naar rato van het inwoneraantal
b. de bijdragen van de gemeenten voor de taken die op hun verzoek worden uitgevoerd
c. subsidies
d. overige inkomsten

Daarnaast zullen de deelnemers er steeds voor zorg dragen dat het openbaar lichaam te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen (artikel 19, lid 1 van de GR ZVHP).

Meerjarenbegroting 2026-2029

De huidige meerjarige financiële kaders 2026-2029 worden gevormd door de lasten (personele kosten, locatiekosten en faciliteiten en het werkbudget bedrijfsvoering) en baten (structurele baten, incidentele baten via centrumgemeente Heerlen t.b.v. Parkstad, incidentele baten Parkstad en de incidentele baten Zuid-Limburg).

	Begroting 2026	**Begroting 2027**	**Begroting 2028**	**Begroting 2029**
Totaal lasten	3.289.928	3.040.879	3.146.806	3.303.831
Totaal baten	3.289.928	3.040.879	3.146.806	3.303.831

(bron: kadernota 2025 GR ZVHP, meerjarenbegroting 2026-2029)

In de kadernota 2025 zijn eveneens ontwikkelingen vermeldt die van invloed kunnen zijn op de begroting. Gelet op de vrij recente oprichting van de GR ZVHP en er sprake is van doorontwikkeling en verdere professionalisering, zijn mogelijk nog niet alle consequenties volledig in beeld. Het ZVHP wil dat de bedrijfsvoering beter mee kan bewegen met de (veranderende) externe en interne vraagstukken. Voor de nog in ontwikkeling zijnde organisatie zullen dan naar verwachting keuzes gemaakt moeten worden. Zulks met inachtneming van het landelijk kader Zorg en Veiligheidshuizen en de koers van de GR ZVHP.
Met de Zorg en Veiligheidshuizen westelijke mijnstreek en Maastricht heuvelland wordt nauw samengewerkt waarbij ernaar gestreefd wordt om op Zuid-Limburgse schaal eenzelfde werkwijze te hanteren en door samen te werken synergie te verkrijgen.

<u>De begroting 2026 (conform meerjarenbegroting 2026-2029)</u>

Voor 2026 is een bedrag van ad. € 3.289.928 begroot. Ten opzichte van de 1e begrotingswijziging 2025 van ad. € 3.563.176 is dit een daling van 7,66%. De meerjarenbegroting 2026-2029 is gebaseerd op de feitelijke situatie bij de oprichting en doorontwikkeling van de gemeenschappelijke regeling en borduurt dan ook voort op de bijgestelde begroting 2025. De nieuwe ontwikkelingen en wijzigingen via de kadernota 2026-2029 zijn verwerkt in deze begroting.

Ten opzichte van de eerder vastgestelde meerjarenbegroting 2025-2028 blijft de inwonerbijdrage voor Kerkrade gelijk. In onderstaand overzicht de financiële bijdrage van Kerkrade conform de meerjarenbegroting 2026-2029 op basis van de inwonersbijdrage:

2026	**2027**	**2028**	**2029**
318.789	343.597	369.254	394.623

(Bron: 1e begrotingswijziging 2025 en meerjarenbegroting 2026-2029 van de GR ZVHP)

Gelet op de begroting van Kerkrade t.b.v. de GR ZVHP over jaarschijf 2026 ad.€ 319.800,= is er sprake van een positief effect van plus ad. € 1.100,=.

Naast de inwonerbijdrage bekostigd de gemeente Kerkrade over 2026 een extra inzet fte aan procesregisseur ad. € 103.107. Deze post werd in de begrotingen van het ZVHP opgenomen als structurele kosten en baten. Over het boekjaar 2026 is deze post als structurele baten opgenomen in de begroting van de GR ZVHP en -gelijk aan voorafgaande jaren- toegevoegd aan de kostenkant van Kerkrade. V*óór* het formaliseren van de Gemeenschappelijke Regeling ZVHP per 01.01.2024 werd de functie van procesregisseur uit de bestaande capaciteit van Kerkrade geborgd en liep mee met de begroting van Kerkrade t/m 2025.

Meerjarenbegroting 2026-2029
Voor de meerjarenbegroting 2026-2029 geldt als uitgangspunt dat de inwonersbijdrage vooralsnog niet stijgt t.o.v. de eerder vastgestelde meerjarenbegroting 2025-2028. Dit betekent dat de noodzakelijke aanpassingen nu nog binnen de bestaande financiële kaders worden gerealiseerd, zonder een extra bijdragen van de gemeenten. De oplopende inwonerbijdrage zoals opgenomen in de meerjarenbegroting 2026-2029 vindt plaats op basis van de indexering.

Bezuinigingsopgave
Op 9 juli 2024 is het Algemeen Bestuur van de GR ZVHP middels een schrijven (23u0006929) -namens het college van de gemeente Kerkrade- in kennis gesteld over de verlaagde bijdrage in het Gemeentefonds vanaf 2026. Bij de GR ZVHP is dan ook een opdracht neergelegd om de uitgaven dusdanig bij te stellen dat dit resulteert in een verlaging van de gemeentelijke bijdrage vanaf 2026, waarbij uitgegaan wordt van een structurele taakstelling van minimaal 5%.

Het Zorg en Veiligheidshuis Parkstad voert taken uit op het gebied van zorg en veiligheid voor de deelnemende gemeenten waarvan de financiën zijn gebaseerd op bijdragen inwonersaantallen. Gelet op de financiële krapte in 2026 van de deelnemende gemeenten is er onderzocht of er mogelijkheden zijn voor kostenreductie. Echter, de begrotingssystematiek van de GR ZVHP laat geen weerstandvermogen of reserves toe. De personele lasten bedragen circa 85 procent van de totale lasten. De reeds ingezette samenwerkingsverbanden op het gebied van PIOFACH taken, dragen weliswaar bij aan continuïteit en kwaliteit maar zal op korte termijn niet direct leiden tot substantiële kostenbesparingen.

Als reactie op voornoemde bezuinigingsopdracht laat het Dagelijks Bestuur van de GR ZVHP middels een schrijven van d.d. 27 maart 2025 (bijlage) weten dat zij begrijpen dat er een bezuinigingsopgave ligt. Er is gezocht naar oplossingen om de inwonersbijdrage niet te laten stijgen. Gelet op de stijgende kosten is dit op zich al een bezuiniging. Op het gebied van PIOFACH*2 taken heeft het ZVHP samenwerking gezocht met twee gemeenschappelijke regelingen t.w. Solido, het Gegevenshuis en het Zorg en Veiligheidshuis Maastricht-Heuvelland. Daarnaast heeft het ZVHP door de inzet van ingehuurd (verplicht) personeel -waaronder de information security officer (ISO), chief information security officer (CISO) en de privacy officer (PO)- een kostenbesparing weten te realiseren.
Gelet op de opbouwfase waarin het ZVHP zich bevindt is een verdere bezuiniging op de begroting enkel mogelijk binnen het personeelsbestand waardoor de wachtlijsten van de persoonsgerichte aanpak onder druk komen te staan.

Omdat de inwonersbijdrage over 2025 en 2026 niet stijgt en de noodzakelijke aanpassingen nu nog binnen de bestaande financiële kaders worden gerealiseerd -zonder extra bijdrage van de gemeente- en er geen sprake is van een negatief financieel effect voor Kerkrade zou de begroting 2026 een positieve zienswijze kunnen legitimeren.

Personele consequenties
Bij verdere bezuiniging op de begroting kan er druk komen te staan op het personeelsbestand van het ZVHP.

Rechtmatigheid
Artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regeling.

Duurzaamheid
n.v.t.

Kanttekeningen
n.v.t.

*2. *Personeel, Informatie, Organisatie, Financiën, Automatisering, Communicatie en Huisvesting*

Communicatie
De zienswijze van de raad wordt schriftelijk ter kennis gebracht van de GR ZVHP.

Uitvoering
Het Algemeen Bestuur van de GR VHP beslist in haar vergadering van juli 2025 over de wijziging van de begroting 2025, de begroting 2026 en de meerjarenbegroting 2026-2029. De zienswijze van de gemeenteraad wordt bij de besluitvorming betrokken.

Gezondheid en Vitaliteit
n.v.t.

Burgerparticipatie
De begroting 2026 en de daarover door onze gemeenteraad gegeven zienswijze, evenals de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling zal via het gemeentelijk kanaal door belanghebbenden kunnen worden ingezien. Dit is de participatietrede Informeren.